

PRACE NAUKOWE

Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

RESEARCH PAPERS

of Wrocław University of Economics

Nr 347

Ekonomia

Redaktorzy naukowi

Jerzy Sokołowski

Magdalena Rękas

Grażyna Węgrzyn

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2014

Redaktor Wydawnictwa: Aleksandra Śliwka
Redaktor techniczny: Barbara Łopusiewicz
Korektor: Barbara Cibis
Łamanie: Małgorzata Czupryńska
Projekt okładki: Beata Dębska

Publikacja jest dostępna w Internecie na stronach:
www.ibuk.pl, www.ebscohost.com,
w Dolnośląskiej Bibliotece Cyfrowej www.dbc.wroc.pl,
The Central and Eastern European Online Library www.ceeol.com,
a także w adnotowanej bibliografii zagadnień ekonomicznych BazEkon
http://kangur.uek.krakow.pl/bazy_ae/bazekon/nowy/index.php

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania znajdują się
na stronie internetowej Wydawnictwa
www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie
wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2014

ISSN 1899-3192
ISBN 978-83-7695-418-9

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Druk i oprawa:
EXPOL, P. Rybiński, J. Dąbek, sp.j.
ul. Brzeska 4, 87-800 Włocławek

Spis treści

Wstęp	11
Łukasz Abramczuk, Konrad Jabłoński, Aldona Skarzyńska: Projekcja opłacalności zbóż i rzepaku w zależności od kosztów uprawy i wyników produkcyjnych	13
Irena Augustyńska-Grzymek: Bezrobocie a emigracja ludności wiejskiej na przykładzie regionu Pomorze i Mazury	22
Ryszard Barczyk: Znaczenie przemian banków komercyjnych w kształtowaniu morfologii cykli kredytowych w Polsce w latach 1998-2013	32
Nicoletta Baskiewicz: The role of the process owner in the successive stages of the process management	45
Aneta Bernatowicz: Zarządzanie zasobami ludzkimi w procesie budowania kapitału pracy przedsiębiorstwa budowlanego	56
Agnieszka Bretyn: Konsumpcja gospodarstw domowych w Polsce na tle wybranych krajów Unii Europejskiej	65
Kazimierz Cyran, Sławomir Dybka: Dystrybucja produktów na tle pozostałych obszarów wykorzystania Internetu w przedsiębiorstwach sektora żywnościowego (np. woj. podkarpackiego)	75
Sławomir Czetwertyński: Wirtualizacja dóbr informacyjnych na przykładzie usługi „wideo na życzenie”	86
Magdalena Czulowska, Marcin Żekało: Koszty żywienia krów w gospodarstwach specjalizujących się w produkcji mleka	97
Małgorzata Deszczka-Tarnowska: Rynek mikrokredytów – analiza porównawcza na przykładzie Polski i Niemiec	105
Grzegorz Dybowski: Relacje ekonomiczne w polskim łańcuchu drobiarskim.....	115
Mateusz Folwarski: Analiza zależności wpływu wybranych zmiennych na poziom wynagrodzeń kadr zarządzających w bankach w wybranych krajach	125
Artur Grabowski: Znaczenie ekonomiczne zimowych igrzysk olimpijskich – implikacje dla Polski	134
Aleksander Grzelak, Angelika Dziubak: The selected problems of economic development of Mexico at the beginning of the twenty-first century....	144
Marcin Halicki, Bogusław Ślusarczyk: Analysis of the impact of economies' internationalization in the portfolio management process	155
Anna Horodecka: „Homo oeconomicus” jako podstawa ekonomii – krytyka i alternatywy	166

Żaklina Jabłońska, Piotr Jabłoński: Franczyza w małych i średnich sklepach spożywczych działających w Polsce.....	184
Tomasz Jasiński, Agnieszka Ścianowska: Modelowanie rynku energii przy użyciu nowoczesnych metod prognostycznych.....	195
Michał Jurek: Model biznesowy banków spółdzielczych w Polsce – ryzyko i wyzwania.....	205
Grażyna Karmowska, Mirosława Marciniak: Wielowymiarowa analiza porównawcza rozwoju regionalnego Polski Wschodniej i Zachodniej.....	215
Janusz Kot, Ewa Kraska: Współpraca jako element działalności przedsiębiorstw zlokalizowanych w klastrach (na przykładzie regionu świętokrzyskiego).....	228
Andrzej Kowalczyk: Konkurencyjność przedsiębiorstw – wybrane zagadnienia.....	239
Anna Kozłowska, Agnieszka Szczepkowska-Flis: Alternatywne podejście do analizy efektów BIZ w obszarze produktywności.....	251
Anna Kozłowska, Agnieszka Szczepkowska-Flis: Rola integracji gospodarczej w kształtowaniu procesów rozwojowych – analiza w kontekście kreatywnej destrukcji.....	262
Hanna Kruk: Hipoteza rajów dla zanieczyszczeń – ujęcie teoretyczne.....	272
Anna Krzysztofek: Nowa formuła Respect Index.....	282
Justyna Kujawska: DEA jako metoda oceny niemedycejszych determinantów zdrowia.....	293
Paweł Kulpaka: Model konsumpcji permanentnej M. Friedmana a keynesowskie funkcje konsumpcji – empiryczna weryfikacja wybranych teorii na przykładzie Polski.....	303
Wojciech Leoński: Korzyści i koszty związane ze stosowaniem koncepcji CSR w przedsiębiorstwie.....	314
Józef Łobocki: Rola zakorzenienia lokalnego w warunkach gospodarki globalnej.....	323
Agnieszka Łopatka: Rozwój społeczny z rozróżnieniem płci w aspekcie wskaźnika HDI w Polsce.....	331
Aleksandra Majda: Internal determinants of competitive advantage in Polish and Italian family businesses in the time of knowledge-based economy-comparative analysis.....	341
Antoni Mickiewicz, Bartosz Mickiewicz: Analiza przebiegu i realizacji działań zawartych w IV osi „Leader” PROW 2007-2013.....	353
Anna Nowak, Agnieszka Kamińska, Monika Różańska-Boczula: Przemysłowe zróżnicowanie potencjału produkcyjnego rolnictwa w Polsce.....	363
Artur Ostromięcki, Dariusz Zając, Andrzej Mantaj: Znaczenie zasobów ziemi w działalności rolniczej rolników prowadzących dodatkowo pozarolniczą działalność gospodarczą.....	373
Magdalena Ratalewska: Przedsiębiorczość w sektorach kreatywnych.....	382

Jerzy Rembeza, Grzegorz Przekota: Sezonowość bezrobocia w krajach Unii Europejskiej.....	391
Agnieszka Skoczyła-Tworek: System kontroli wewnętrznej jako strategiczna linia obrony przed ryzykiem korporacyjnym.....	400
Feliks Marek Stawarczyk: Płaca minimalna a zatrudnienie – teoria i praktyka	409
Stanisław Swadźba: 10 lat w Unii Europejskiej. Gospodarka Polski na tle pozostałych gospodarek nowych krajów członkowskich.....	419
Piotr Szajner: System regulacji rynku cukru w UE a funkcjonowanie oligopolu cukrowego w Polsce.....	431
Jarosław Szostak: Przyczynek do rozważań wokół społecznej gospodarki rynkowej.....	441
Monika Szyda: Ekonomiczne uwarunkowania rozwoju handlu internetowego w Polsce.....	454
Piotr Urbanek: Programy partycypacji we własności jako narzędzie kreacji czy destrukcji wartości dla akcjonariuszy.....	464
Zuzanna Urbanowicz: Wpływ polityki pieniężnej Europejskiego Banku Centralnego na stabilność cen w strefie euro.....	473
Małgorzata Wachowska: Rola bliskości geograficznej w pozyskiwaniu wiedzy. Badanie cytowań patentowych.....	483
Tatiana Wiśniewska: Funkcjonowanie placówek medycznych w kontekście wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w świetle badań własnych.....	492
Danuta Witzak-Roszkowska: Przestrzenne zróżnicowanie kapitału ludzkiego w Polsce.....	503
Renata Wojciechowska: Schemat wiedzy naukowej w ekonomii.....	514
Agnieszka Wojewódzka-Wiewiórska: Strukturalny wymiar kapitału społecznego w Polsce.....	522
Grażyna Wolska: CSR jako współczesna koncepcja prowadzenia działalności gospodarczej. Zaangażowanie w ideę CSR przedsiębiorstw w Polsce.	533
Anna Zielińska-Chmielewska: Ocena realizacji strategii finansowych wybranych giełdowych spółek mięsnych w latach 2005-2011.....	543
Mariusz Zieliński: Koncepcja CSR z perspektywy państwa i przedsiębiorstwa.....	552
Krzysztof Zmarzłowski: Czynniki różnicujące spożycie piwa w polskich gospodarstwach domowych w latach 1999-2008.....	561

Summaries

Łukasz Abramczuk, Konrad Jabłoński, Aldona Skarżyńska: The projection of profitability of cereals and oil rapeseed depending on the level of costs of cultivation and production results.....	21
Irena Augustyńska-Grzymek: Unemployment vs. emigration of rural population on the example of Pomorze and Mazury region.....	31

Ryszard Barczyk: Significance of transformation of commercial banks for shaping the morphology of credit cycles in Poland in the years 1998-2013	44
Nicoletta Baskiewicz: Zadania właściciela procesu w kolejnych etapach zarządzania procesami.....	55
Aneta Bernatowicz: Human resource management in the process of building a construction company's human capital.....	64
Agnieszka Bretyn: Household consumption in Poland in comparison to selected European Union countries.....	74
Kazimierz Cyran, Sławomir Dybka: Distribution of products against the background of other areas of using Internet in the food sector enterprises (eg. Podkarpackie Voivodeship)	85
Sławomir Czetwertyński: The virtualization of information goods on the example of video on demand.....	96
Magdalena Czulowska, Marcin Żekało: Costs of feeding cows in farms specializing in milk production	104
Małgorzata Deszczka-Tarnowska: Microcredit market. Polish and German framework.....	114
Grzegorz Dybowski: Economic relationships in Polish poultry meat chain ..	124
Mateusz Folwarski: Analysis of dependencies of influence of selected variables on the level of remuneration of senior management in banks in chosen countries.....	133
Artur Grabowski: The economic impact of the Winter Olympic Games. Recommendation for Poland.....	143
Aleksander Grzelak, Angelika Dziubak: Wybrane problemy rozwoju gospodarczego Meksyku na początku XXI wieku	154
Marcin Halicki, Bogusław Ślusarczyk: Analiza wpływu internacjonalizacji gospodarek na proces zarządzania portfelem	164
Anna Horodecka: Homo oeconomicus, as the basis of economics. Criticism and alternatives	183
Żaklina Jabłońska, Piotr Jabłoński: The franchise business model in small and medium-sized food stores operating in Poland.....	194
Tomasz Jasiński, Agnieszka Ścianowska: Modeling the energy market using modern forecasting methods.....	204
Michał Jurek: Business model of cooperative banks in Poland. Risks and challenges	214
Grażyna Karmowska, Mirosława Marciniak: Multidimensional comparative analysis of regional development of western and eastern Poland.....	227
Janusz Kot, Ewa Kraska: Cooperation as part of the activities of companies located in clusters (on the example of Świętokrzyskie region).....	238
Andrzej Kowalczuk: Competitiveness of enterprises. Selected issues.....	250

Anna Kozłowska, Agnieszka Szczepkowska-Flis: FDI effects on productivity. An alternative approach	261
Anna Kozłowska, Agnieszka Szczepkowska-Flis: The role of international integration in economic development. Analysis in the context of creative destruction.....	271
Hanna Kruk: Pollution heaven hypothesis. Theoretical approach	281
Anna Krzysztofek: New formula of Respect Index.....	292
Justyna Kujawska: DEA as a method for evaluating of non-medical health determinants.....	302
Paweł Kulpaka: M. Friedman permanent consumption model and Keynesian consumption functions. Empirical verification of the selected theories on the example of Poland	313
Wojciech Leoński: Benefits and costs connected with CSR in enterprises.....	322
Józef Łobocki: The role of local embeddedness under conditions of global economy.....	330
Agnieszka Łopatka: Analysis of social development, including sex indicator by Human Development Index in Poland.....	340
Aleksandra Majda: Źródła przewagi konkurencyjnej firm rodzinnych w Polsce i we Włoszech w czasach gospodarki opartej na wiedzy – analiza porównawcza	352
Antoni Mickiewicz, Bartosz Mickiewicz: Analysis of process and realization of activities implemented in IV axis “Leader” of RADP 2007-2013 ..	362
Anna Nowak, Agnieszka Kamińska, Monika Różańska-Boczula: Spatial differentiation of agriculture productive potential in Poland.....	372
Artur Ostromęcki, Dariusz Zajac, Andrzej Mantaj: The importance of land resources in non-agricultural business of farmers running additional non-agricultural business activity	381
Magdalena Ratalewska: Entrepreneurship in creative sectors.....	390
Jerzy Rembeza, Grzegorz Przekota: Seasonality of unemployment in EU countries.....	399
Agnieszka Skoczylas-Tworek: The internal control system as a strategic line of defence against corporate risk	408
Feliks Marek Stawarczyk: Minimum wages and employment. Theory and practice.....	418
Stanisław Swadźba: 10 years in the European Union. Polish economy against the background of the new member states.....	430
Piotr Szajner: Sugar market regime in the EU vs. oligopoly in Polish sugar .	440
Jarosław Szostak: Socio-economic growth as a rationale for the social market economy model.....	453
Monika Szyda: Economic determinants of e-commerce development in Poland	463

Piotr Urbanek: Long term incentives programs in the process of creation or destruction of shareholder value	472
Zuzanna Urbanowicz: Impact of monetary policy of the European Central Bank on price stability in the eurozone	482
Małgorzata Wachowska: The role of geographic proximity in knowledge acquisition. A study of patent citations	491
Tatiana Wiśniewska: Functioning of medical facilities in the context of Information and Communication Technology in the light of own research ..	502
Danuta Wiczak-Roszkowska: Spatial diversity of human capital in Poland	513
Renata Wojciechowska: Scientific knowledge scheme in economics	521
Agnieszka Wojewódzka-Wiewiórska: Structural dimension of social capital in Poland	532
Grażyna Wolska: CSR as a modern concept of economic activity. CSR awareness in Poland	542
Anna Zielińska-Chmielewska: Assessment of financial strategies implementation of chosen stock meat enterprises in the period 2005-2011	551
Mariusz Zieliński: The concept of the CSR from the state and the company perspective	560
Krzysztof Zmarzłowski: Factors differentiating beer consumption in Polish households in the years 1999-2008.....	570

Stanisław Swadźba

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

e-mail: stanislaw.swadzba@ue.katowice.pl

10 LAT W UNII EUROPEJSKIEJ. GOSPODARKA POLSKI NA TLE POZOSTAŁYCH GOSPODAREK NOWYCH KRAJÓW CZŁONKOWSKICH

Streszczenie: Celem niniejszego opracowania jest ocena gospodarki Polski na tle 11 nowych krajów członkowskich Unii Europejskiej (UE) – dawnych krajów socjalistycznych. Analizą objęto ostatnie 10 lat, tj. okres, w którym kraje te przystępowały do UE. Przedmiotem oceny jest zarówno sfera realna gospodarki (wyniki makroekonomiczne), jak i sfera regulacyjna (funkcjonujący w tych krajach system gospodarki rynkowej). Wyniki badań pokazują, że gospodarka Polski prezentuje się znacznie lepiej w porównaniu z rokiem 2004.

Słowa kluczowe: Unia Europejska, nowe kraje członkowskie, sfera realna gospodarki, sfera regulacyjna gospodarki.

DOI: 10.15611/pn.2014.347.40

1. Wstęp

W 2014 roku obchodzimy 10 rocznicę przystąpienia Polski do Unii Europejskiej (UE). Z tego względu warto przyjrzeć się zmianom, jakie zaszły w naszej gospodarce w tym okresie. Co prawda nie był to już czas rewolucyjnych zmian, które miały miejsce wcześniej (okres transformacji gospodarczej), jednak akcesja Polski do UE budziła nadzieje na przyspieszenie przemian społeczno-gospodarczych, które przybliży nas do poziomu rozwoju krajów Europy Zachodniej – starych krajów członkowskich UE.

Przedmiotem rozważań jest gospodarka nowych krajów członkowskich UE, a dokładnie dawnych krajów socjalistycznych będących obecnie członkami UE. Są to: Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Polska, Słowacja, Słowenia, Węgry (od 1 maja 2004 r.). Uwzględniono również kraje, które później przystąpiły do UE: Bułgarię, Rumunię (1 stycznia 2007 r.) i Chorwację (1 lipca 2013 r.). Analizą ob-

jęto – w miarę dostępności danych – ostatnie dziesięć lat. To okres, w którym te kraje wstępowały do UE¹.

Celem niniejszego opracowania jest ocena gospodarki Polski na tle wymienionej wcześniej grupy krajów (UE-11). Przedmiotem oceny jest zarówno sfera realna gospodarki (wyniki makroekonomiczne), jak i sfera regulacyjna (funkcjonujący w tych krajach system gospodarki rynkowej). Postawiono hipotezę, że w ciągu 10 lat członkostwa w UE Polska znacznie poprawiła swoją pozycję gospodarczą: w sferze realnej (o czym świadczy większość wskaźników makroekonomicznych) i sferze regulacji (zwiększył się poziom wolności gospodarczej). Temu celowi podporządkowany został układ artykułu, który składa się z trzech części. W pierwszej omówiona została sfera realna gospodarek UE-11, w drugiej sfera regulacyjna, a w trzeciej przedstawiono wnioski wynikające z przeprowadzonych badań.

W pracy wykorzystano następujące metody badawcze: analizę danych statystycznych (Eurostat), analizę porównawczą oraz – w części dotyczącej sfery regulacyjnej – szczegółowe metody badawcze opracowane przez The Heritage Foundation, Fraser Institute i World Bank. W tekście podano strony internetowe, na których można znaleźć dokładne informacje na temat stosowanej przez powyższe instytucje metodologii.

2. Sfera realna gospodarki

Do oceny sfery realnej gospodarki wykorzystano główne wskaźniki makroekonomiczne, z którymi związane są podstawowe cele polityki gospodarczej, a mianowicie: tempo wzrostu gospodarczego, stopę bezrobocia, stopę inflacji oraz deficyt budżetowy i dług publiczny (mierzone jako % PKB).

Tempo wzrostu gospodarczego w latach 2004-2013 w krajach UE-11 mierzone wzrostem realnego PKB (zmiany procentowe) pokazuje nam tab. 1.

W analizowanym okresie tempo wzrostu gospodarczego Polski było cały czas dodatnie. Taka sytuacja miała miejsce jedynie w Polsce. W roku przystąpienia do UE wynosiło 5,3% (nieco poniżej średniej dla UE-11), a w roku 2013 – 1,6% (nieco powyżej średniej dla UE-11). W całym okresie było zdecydowanie wyższe w porównaniu z UE-28. Średnia arytmetyczna dla okresu 2004-2013 wynosiła 4,1% i była wyższa w porównaniu ze średnią UE-11 (2,8%) i UE-28 (1,5%). Najwyższe tempo wzrostu gospodarczego, zarówno w roku 2004, jak i 2013, miała Łotwa. Z kolei najniższe odnotowała Chorwacja i Słowenia (kraje te zamieniły się jedynie miejscami). Kraje, które w analizowanym okresie osiągały najwyższe tempo wzrostu, zanotowały również najwyższe spadki w okresie kryzysu lat 2008-2009.

Wyższe tempo wzrostu gospodarczego nowych państw członkowskich UE spowodowało, że kraje UE-11 w stosunkowo krótkim okresie znacznie zmniejszyły

¹ Świadomie pominięto Cypr i Maltę. Te dwa małe kraje przystąpiły do UE 1 maja 2004 r., jednak nie należą do grupy państw postsocjalistycznych.

Tabela 1. Tempo wzrostu realnego PKB w krajach UE-11 w latach 2004-2013 (w %)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bułgaria	6,7	6,4	6,5	6,4	6,2	-5,5	0,4	1,8	0,6	0,9
Chorwacja	4,1	4,3	4,9	5,1	2,1	-6,9	-2,3	-0,2	-1,9	-1,0
Czechy	4,7	6,8	7,0	5,7	3,1	-4,5	2,5	1,8	-1,0	-0,9
Estonia	6,3	8,9	10,1	7,5	-4,2	-14,1	2,6	9,6	3,9	0,8
Litwa	7,4	7,8	7,8	9,8	2,9	-14,8	1,6	6,0	3,7	3,3
Łotwa	8,8	10,1	11,0	10,0	-2,8	-17,7	-1,3	5,3	5,2	4,1
Polska	5,3	3,6	6,2	6,8	5,1	1,6	3,9	4,5	2,0	1,6
Rumunia	8,5	4,2	7,9	6,3	7,3	-6,6	-1,1	2,3	0,6	3,5
Słowacja	5,1	6,7	8,3	10,5	5,8	-4,9	4,4	3,0	1,8	0,9
Słowenia	4,4	4,0	5,8	7,0	3,4	-7,9	1,3	0,7	-2,5	-1,1
Węgry	4,8	4,0	3,9	0,1	0,9	-6,8	1,1	1,6	-1,7	1,1
UE-11	6,0	6,1	7,2	6,8	2,7	-7,8	1,2	3,3	1,0	1,2
UE-28	2,6	2,2	3,4	3,2	0,4	-4,5	2,0	1,6	-0,4	0,1

Źródło: <http://epp.eurostat.ec> (dostęp: 22.04.2014 r.).

różnice dzielące ich od pozostałych krajów UE pod względem poziomu PKB *per capita*. Odnosi się to również do Polski. Szczegółowo pokazuje to tab. 2.

Tabela 2. PKB *per capita* w krajach UE-11 według parytetu siły nabywczej (UE-28 = 100)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Bułgaria	35	37	38	40	44	44	44	47	47
Chorwacja	56	57	58	61	63	62	59	61	62
Czechy	78	79	80	83	81	83	81	81	81
Estonia	58	62	66	70	69	64	64	69	71
Litwa	52	55	58	62	64	58	62	68	72
Łotwa	47	50	53	57	59	54	55	60	64
Polska	51	51	52	55	56	61	63	65	67
Rumunia	34	35	38	42	47	47	48	48	50
Słowacja	57	60	63	68	73	73	74	75	76
Słowenia	87	87	88	89	91	86	84	84	84
Węgry	63	63	63	62	64	65	66	67	67

Źródło: <http://epp.eurostat.ec> (dostęp: 22.04.2014 r.).

Największe zmiany zaszły w krajach bałtyckich, przede wszystkim na Litwie, a także na Łotwie i w Estonii (wzrost odpowiednio o 20, 17 i 13 punktów). Również wysoki wzrost odnotowała Słowacja (+20), Polska i Rumunia (+16). Mniejszej

zmiany zaszły w Bułgarii, Chorwacji, na Węgrzech i w Czechach (12, 6, 4 i 3). Jedyne Słowenia zmniejszyła swój PKB *per capita* w stosunku do średniej unijnej (spadek o 3 punkty). Zważywszy, że w punkcie wyjścia (2004 rok) poziom PKB *per capita* w tych krajach był zróżnicowany, bardziej obiektywny będzie wskaźnik pokazujący zmiany procentowe. Największe były w Rumunii (wzrost o 47%), na Litwie (39%) i Łotwie (36%). Druga grupa krajów to: Bułgaria, Słowacja i Polska, które odnotowały nieco niższy wzrost (ponad 30%). Znacznie niższy wzrost odnotowały pozostałe kraje, a mianowicie: Estonia (22%), Chorwacja (11%), Węgry (6%) i Czechy (4%). Słowenia (jedyne kraj z ujemnym wskaźnikiem) nadal pozostaje najbogatszym krajem UE-11 (84% średniej unijnej). Również nie zmieniły drugiego miejsca Czechy, natomiast na trzecią pozycję przesunęła się Słowacja (z piątego miejsca w 2004 roku). Polska nieco przesunęła się do przodu i *ex aequo* z Węgrami zajmuje 6-7 miejsce. Należy podkreślić, że w roku 2004 różnica między tymi krajami była znaczna i wynosiła aż 12 punktów. Większe były również różnice między najbogatszymi i najbiedniejszymi krajami UE-11 (52 punkty w 2004 i 37 punktów w 2012 roku).

W analizowanym okresie zmiany zaszły również w poziomie bezrobocia. Stopę bezrobocia w krajach UE-11 pokazuje tab. 3.

Tabela 3. Stopa bezrobocia w krajach UE-11 w latach 2004-2012 (w %)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Bułgaria	12,1	10,1	9,0	6,9	5,6	6,8	10,3	11,3	12,3
Chorwacja	13,8	12,8	11,4	9,6	8,4	9,1	11,8	13,5	15,9
Czechy	8,3	7,9	7,1	5,3	4,4	6,7	7,3	6,7	7,0
Estonia	9,7	7,9	5,9	4,6	5,5	13,8	16,9	12,5	10,2
Litwa	11,6	8,5	5,8	4,3	5,8	13,8	17,8	15,4	13,4
Łotwa	11,7	10,0	7,0	6,1	7,7	17,5	19,5	16,2	15,0
Polska	19,1	17,9	13,9	9,6	7,1	8,1	9,7	9,7	10,1
Rumunia	8,0	7,2	7,3	6,4	5,8	6,9	7,3	7,4	7,0
Słowacja	18,4	16,4	13,5	11,2	9,6	12,1	14,5	13,7	14,0
Słowenia	6,3	6,5	6,0	4,9	4,4	5,9	7,3	8,2	8,9
Węgry	6,1	7,2	7,5	7,4	7,8	10,0	11,2	10,9	10,9

Źródło: <http://epp.eurostat.ec> (dostęp: 22.04.2014 r.).

Stopa bezrobocia w Polsce w roku akcesji do UE wynosiła 19,1% i była najwyższa w krajach UE-11 (nieco niższa była na Słowacji). Średnia dla tej grupy krajów wynosiła 11,4% i była wyższa w porównaniu z UE-27 (9,3%). W roku 2012 zmniejszyła się do 10,1% i była niższa w porównaniu z UE-11 (11,3%) i UE-27 (10,5%). Polska odnotowała największy spadek stopy bezrobocia (9 punktów procentowych). Spadek miał również miejsce na Słowacji, w Czechach i Rumunii. W pozostałych

krajach była wyższa w porównaniu z rokiem 2004. Najniższe bezrobocie było w Czechach, Rumunii i Słowenii. Polska w tym rankingu – pomimo znacznego zmniejszenia stopy bezrobocia – uplasowała się na czwartym miejscu. Zmniejszyła się również rozpiętość pomiędzy najwyższą i najniższą stopą bezrobocia w UE-11 z 13 (2004) do 8,9 punktu procentowego (2012). W analizowanym okresie – w wyniku światowego kryzysu gospodarczego – wyraźny wzrost stopy bezrobocia we wszystkich krajach UE-11 miał miejsce w latach 2009 i 2010. Dopiero w 2011 roku w większości krajów (7) stopa bezrobocia zmniejszyła się.

Zmieniła się również w powyższej grupie krajów stopa inflacji. Zmiany wielkości inflacji w krajach UE-11 zawarte są w tab. 4.

Tabela 4. Średnioroczna stopa inflacji w krajach UE-11 w latach 2004-2013 (w %)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bułgaria	6,1	6,0	7,4	7,6	12,0	2,5	3,0	3,4	2,4	0,4
Chorwacja	2,1	3,0	3,3	2,7	5,8	2,2	1,1	2,2	3,4	2,3
Czechy	2,6	1,6	2,1	3,0	6,3	0,6	1,2	2,1	3,5	1,4
Estonia	3,0	4,1	4,4	6,7	10,6	0,2	2,7	5,1	4,2	3,2
Litwa	1,2	2,7	3,8	5,8	11,1	4,2	1,2	4,1	3,2	1,2
Łotwa	6,2	6,9	6,6	10,1	15,3	3,3	-1,2	4,2	2,3	0,0
Polska	3,6	2,2	1,3	2,6	4,2	4,0	2,7	3,9	3,7	0,8
Rumunia	11,9	9,1	6,6	4,9	7,9	5,6	6,1	5,8	3,4	3,2
Słowacja	7,5	2,8	4,3	1,9	3,9	0,9	0,7	4,1	3,7	1,5
Słowenia	3,7	2,5	2,5	3,8	5,5	0,9	2,1	2,1	2,8	1,9
Węgry	6,8	3,5	4,0	7,9	6,0	4,0	4,7	3,9	5,7	1,7

Źródło: <http://epp.eurostat.ec> (dostęp: 22.04.2014 r.).

Przeciętna stopa inflacji w UE-11 w 2004 roku była relatywnie wysoka i wynosiła 5% (UE-28 – 2,3%). W roku 2012 znacznie zmniejszyła się i wynosiła 1,6%. Była więc zbliżona do średniej UE-28 (1,5%). Wyraźny spadek stopy inflacji odnotowała Polska. W roku 2004 wynosiła ona 3,6% (poniżej średniej UE-11, ale powyżej UE-28). W tym rankingu zajęła 5 miejsce. W roku 2012 tylko 2 kraje odnotowały niższą stopę inflacji. Zmniejszyła się również różnica między najwyższą a najniższą stopą inflacji w UE-11. W 2004 roku wynosiła 10,7, a w 2012 – 3,2 punktu procentowego.

Znacznie większe zmiany w analizowanym okresie zaszły w poziomie deficytu budżetowego oraz długu publicznego krajów UE-11 (zob. tab. 5 i 6).

W latach 2004-2012 zwiększył się deficyt budżetowy. W roku 2004 wynosił on średnio 2,0% w UE-11 oraz 2,9% w UE-27. W roku 2012 odpowiednio 2,8 i 3,9%. Był to efekt kryzysu gospodarczego, który przekształcił się w kryzys finansów publicznych². Deficyt budżetowy Polski kształtował się na poziomie znacznie powyżej

² Szerzej na ten temat zob. [Swadźba, Zagóra-Jonszta 2012].

średniej. Należy jednak podkreślić, że w analizowanym okresie zmniejszył się (z 5,4 do 3,9%). Taki spadek miał miejsce jedynie w 4 krajach UE-11. Jest to jednak ciągle wysoki poziom. Tylko 3 kraje – Chorwacja, Słowacja i Czechy – miały wyższy deficyt budżetowy (w 2004 tylko Węgry). Najniższy deficyt miała Estonia, Bułgaria i Łotwa. Również nieco zmniejszyła się rozpiętość między krajem o najwyższym i najniższym deficycie budżetowym (z 5,5 do 4,8%).

Tabela 5. Deficyt budżetowy w krajach UE-11 w latach 2004-2012 (jako % PKB)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Bułgaria	1,9	1,0	1,9	1,2	1,7	-4,3	-3,1	-2,-	-0,8
Chorwacja	-	-	-	-	-	-5,3	-6,4	-7,8	-5,0
Czechy	-2,8	-3,2	-2,4	-0,7	-2,2	-5,8	-4,7	-3,2	-4,4
Estonia	1,6	1,6	2,5	2,4	-2,9	-2,0	0,2	1,1	-0,2
Litwa	-1,5	-0,5	-0,4	-1,1	-3,3	-9,4	-7,2	-5,5	-3,2
Łotwa	-1,0	-0,4	-0,5	-0,4	-4,2	-9,8	-8,1	-3,6	-1,3
Polska	-5,4	-4,1	-3,6	-1,9	-3,7	-7,5	-7,9	-5,0	-3,9
Rumunia	-1,2	-1,2	-2,2	-2,9	-5,7	-9,0	-6,8	-5,6	-3,0
Słowacja	-2,4	-2,8	-3,2	-1,8	-2,1	-8,0	-7,7	-5,1	-4,5
Słowenia	-2,3	-1,5	-1,4	0,0	-1,9	-6,3	-5,9	-6,3	-3,8
Węgry	-6,5	-7,9	-9,4	-5,1	-3,7	-4,6	-4,3	4,3	2,0

Źródło: <http://epp.eurostat.ec> (dostęp: 22.04.2014 r.).

Tabela 6. Dług publiczny w krajach UE-11 w latach 2004-2012 (jako % PKB)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Bułgaria	37,0	27,5	21,6	17,2	13,7	14,6	16,2	16,3	18,5
Chorwacja	-	-	-	-	-	36,6	44,9	51,6	55,5
Czechy	28,9	28,4	28,3	27,9	28,7	34,6	38,4	41,4	46,2
Estonia	5,0	4,6	4,4	3,7	4,5	7,1	6,7	6,1	9,8
Litwa	19,3	18,3	17,9	16,8	15,5	29,3	37,8	38,3	40,5
Łotwa	15,0	12,5	10,7	9,0	19,8	36,9	44,4	41,9	40,6
Polska	45,7	47,1	47,7	45,0	47,1	50,9	54,9	56,2	55,6
Rumunia	18,7	15,8	12,4	12,8	13,4	23,6	30,5	34,7	37,9
Słowacja	41,5	34,2	30,5	29,6	27,9	35,6	41,0	43,4	52,4
Słowenia	27,3	26,7	26,4	23,1	22,0	35,2	38,7	47,1	54,4
Węgry	59,5	61,7	65,9	67,0	73,0	79,8	82,2	82,1	79,8

Źródło: <http://epp.eurostat.ec> (dostęp: 22.04.2014 r.).

Podobna tendencja – co jest zrozumiałe – wystąpiła w przypadku długu publicznego. Jeżeli średnia UE-11 w 2004 roku wynosiła 29,8%, to w 2012 zwiększyła się

do 44,7% (w UE-27 wzrost ten był jeszcze większy: z 62,2 do 85,1%). Zmniejszenie długu publicznego odnotowała jedynie Bułgaria. Dług publiczny Polski zwiększył się z 45,7 do 55,6%. Zarówno w 2004, jak i 2012 roku Polskę wyprzedziły tylko Węgry. Jak widać – w porównaniu z wcześniejszymi wskaźnikami – Polska w tym rankingu plasuje się najgorzej. Najlepiej prezentuje się Estonia, która miała najniższy dług w 2004 (5,0%) i 2012 roku (9,8%). W 2004 kolejne miejsca zajęły Łotwa, Rumunia i Litwa (dług poniżej 20%), a w 2012 roku Bułgaria (18,5%) oraz – już ze znacznie gorszym wynikiem – Rumunia, Litwa i Łotwa (około 40%). W tym przypadku rozpiętość między krajem o najwyższym i najniższym długiem publicznym w 2012 roku (w porównaniu z 2004) zwiększyła się.

3. Sfera regulacyjna gospodarki

Do oceny sfery regulacyjnej gospodarki wykorzystamy 3 wskaźniki, a mianowicie: Indeks wolności gospodarczej – The Heritage Foundation, Indeks wolności gospodarczej – Fraser Institute oraz ranking Doing Business – World Bank.

Dane na temat wolności gospodarczej (the Index of Economic Freedom) – począwszy od 1995 roku – publikuje The Heritage Foundation. Indeks ten mierzy zakres wolności gospodarczej poszczególnych państw. Mieści się w przedziale 100–0. Wskaźnik równy 100 oznacza maksymalny poziom wolności, a 0 – jej całkowity brak³.

Według ostatniego rankingu z 2014 roku (powstał na podstawie informacji zebranych w drugiej połowie 2012 i pierwszej połowie 2013 roku) [Miller i in. 2014] Polska plasuje się na 50 miejscu (badaniami objęto 178 państw). Z wynikiem 67,0 Polska została uznana za kraj umiarkowanie wolny. W grupie krajów UE-11 zajęła 5 miejsce, a więc plasuje się w środku tej grupy (nieznacznie poniżej średniej dla UE-11). Polskę wyprzedziły 3 kraje bałtyckie oraz Czechy. Bezpośrednio za Polską znajdują się Węgry (identyczna liczba punktów) i Słowacja (0,6 punktu mniej). Na ostatnich miejscach znajduje się Słowenia i Chorwacja (jednak ciągle w grupie krajów umiarkowanie wolnych). Dane na ten temat zawiera tab. 7.

W porównaniu z raportem z 2005 roku (zawiera dane z okresu akcesji Polski do UE) [Miller i in. 2006] poziom wolności gospodarczej Polski zwiększył się o 7,4 punktu. Wynik 59,6 punktu dawał jej wtedy *ex aequo* ze Słowenią 8-9 miejsce. Za Polską znajdowała się jedynie Rumunia i Chorwacja. Czołówka tabeli była podobna (3 kraje bałtyckie i Słowacja). Największy wzrost wolności gospodarczej odnotowała Rumunia, Chorwacja i Czechy. Wskaźnik wolności gospodarczej zmniejszył się w niewielkim stopniu jedynie na Słowacji (zob. tab. 7).

³ Kraje zostały podzielone na: wolne (*free*) – 100-80, raczej wolne (*mostly free*) – 79,9-70, umiarkowanie wolne (*moderately free*) – 69,9-60, raczej niewolne (*mostly unfree*) – 59,9-50 i represyjne (*repressed*) – 49,9-0. Szczegółowa metodologia dostępna na stronie www.heritage.org.

Tabela 7. Wskaźniki wolności gospodarczej krajów UE-11

Kraje UE-11	Index of Economic Freedom The Heritage Foundation			Economic Freedom of the World The Fraser Institute			Ranking Doing Business World Bank		
	2014	2005	+/-	2013	2006	+/-	2014	2008	+/-
Bułgaria	65,7	62,3	+3,4	7,28	7,0	+0,28	8/58	6/46	-12
Chorwacja	60,4	51,9	+8,5	7,01	6,82	+0,19	11/89	11/97	+8
Czechy	72,2	64,6	+7,6	7,25	6,91	+0,34	10/75	9/56	-19
Estonia	75,9	75,2	+0,7	7,76	7,95	-0,19	2/22	1/17	-5
Litwa	73,0	70,5	+2,5	7,61	7,05	+0,56	1/17	3/26	+2
Łotwa	68,7	66,3	+2,4	7,31	7,43	-0,12	3/24	2/22	-2
Polska	67,0	59,6	+7,4	7,20	6,99	+0,21	5/45	10/74	+29
Rumunia	65,5	52,1	+13,4	7,32	6,82	+0,50	9/73	7/48	-25
Słowacja	66,4	66,8	-0,4	7,46	7,54	-0,08	6/49	4/32	-17
Słowenia	62,7	59,6	+3,1	6,59	7,02	-0,43	4/33	8/55	+22
Węgry	67,0	63,5	+3,5	7,59	7,13	+0,54	7/54	5/45	-9

Źródło: [Miller i in. 2014; Miller i in. 2006; Gwartney i in. 2013; Gwartney i in. 2006; Doing Business 2014; Doing Business 2008].

Jeżeli chodzi o pozostałe kraje UE, to według raportu z 2014 roku Polskę wyprzedziły: Irlandia (9) i Dania (10), które zajęły najwyższe pozycje wśród krajów UE-27, a ponadto: Wielka Brytania, Holandia, Luksemburg, Finlandia, Niemcy, Szwecja, Austria, Belgia, Cypr i Hiszpania (łącznie 12 krajów). Tak więc Polska znajduje się na 17 miejscu na liście UE-28 [Miller i in. 2014].

Ranking ten zawiera również tzw. wskaźniki cząstkowe (jest ich 10). Polska najwyżej została oceniona w następujących obszarach: swoboda wymiany handlowej (najwyższy wynik – 87,8), inflacja i kontrola cen, podatki, swoboda prowadzenia działalności gospodarczej, swoboda inwestowania i sektor finansowy (powyżej całościowego wskaźnika). W pozostałych dziedzinach wskaźniki wynosiły poniżej 67 punktów: swoboda zatrudnienia, prawa własności, wolność od korupcji i wydatki rządowe (najgorszy wynik – 43,2). Największy postęp – w porównaniu do raportu z 2005 roku – odnotowano w obszarze: swoboda inwestowania (+20), wolność od korupcji (+18,8), wydatki rządowe (+12,9), podatki (+12,2) i prawa własności (+10). W pozostałych obszarach zmiany były minimalne lub żadne (sektor finansowy). Na ogół były to obszary gdzie poziom wolności gospodarczej był wcześniej (2005) relatywnie wysoki.

Raport na temat wolności gospodarczej rokrocznie publikowany jest również przez Instytut Frasera (od 1980 r.). Indeks ten (*Economic Freedom of the World* – EFW) mierzy wolność gospodarczą i przyjmuje wartości z przedziału od 0 do 10. Im wyższa wartość indeksu, tym większa wolność gospodarcza.

Według ostatniego raportu [Gwartney i in. 2013] (na podstawie danych z 2011 roku) Polska uzyskała 7,19 punktu. Z tym wynikiem zajęła 59 miejsce na 152 państwa. W grupie UE-11 zajęła dopiero 9 miejsce (znacznie poniżej średniej dla tej grupy krajów). Polskę wyprzedziły wszystkie kraje z wyjątkiem Chorwacji i Słowenii, które uzyskały najgorsze wyniki. Na czele tej listy znalazła się – podobnie jak w poprzednim rankingu – Estonia i Litwa. Nie ma więc różnic, jeżeli chodzi o kraje najbardziej i najmniej wolne gospodarczo. Różnice występują w środkowej części tabeli (miejsca 3-9). Tak duże różnice – w porównaniu z poprzednim rankingiem – można wyjaśnić odmienną metodologią badawczą⁴ i nieco innym okresem badawczym.

W porównaniu z rankingiem z okresu wejścia do UE [Gwartney i in. 2006] wskaźnik wolności gospodarczej dla Polski zwiększył się o 0,21 punktu, a więc Polska jest obecnie bardziej liberalnym krajem. Jednak ze względu na większe zmiany w pozostałych krajach UE-11 Polska spadła z ósmego na dziewiąte miejsce. Pierwsze miejsce (pomimo spadku wskaźnika) utrzymała Estonia. Zmniejszenie poziomu wolności gospodarczej odnotowały także Słowacja (spadek z drugiego na czwarte miejsce), Łotwa (spadek z trzeciego miejsca na szóste) oraz Słowenia (spadek z szóstego na jedenaste miejsce). Największe zmiany (wzrost wskaźnika) nastąpiły na Litwie i Węgrzech, które przesunęły się – odpowiednio – na drugie i trzecie miejsce w rankingu wolności gospodarczej Fraser Institute. Szczegółowe zmiany pokazuje tab. 7.

Porównując poziom wolności gospodarczej Polski z UE-28, należy podkreślić, że Polskę wyprzedziła również zdecydowana większość pozostałych krajów członkowskich UE. W tym rankingu najwyższą pozycję zdobyła Finlandia (7 miejsce na świecie), a następnie: Wielka Brytania (12), Dania (14), Cypr (18), Niemcy (19) i Irlandia (20). Za Polską znalazły się jedynie Włochy i Grecja. Tak więc Polska uplasowała się dopiero na 24 miejscu wśród krajów UE-28.

Powyższy ranking – podobnie jak poprzedni – zawiera również wskaźniki cząstkowe. Są to: wielkość państwa, system prawny i prawa własności, stabilność pieniądza, system prawny i prawa własności oraz regulacje. W ramach ostatniego wskaźnika wyodrębnia się 3 komponenty: rynek kredytowy, rynek pracy i działalność gospodarczą. Polska relatywnie najlepsze wyniki uzyskuje w dziedzinie: stabilność pieniądza (9,5/20 miejsce), regulacje rynku pracy (7,7/39) oraz system prawny i prawa własności (6,4/46). Najgorsze zaś w: wielkość państwa (5,5/116), regulacje rynku kredytowego (8,0/90) i regulacje działalności gospodarczej (6,0/79). W porównaniu z rankingiem z 2006 roku zdecydowanie lepiej została oceniona w dziedzinie regulacja rynku pracy (wzrost z 4,8 do 7,7 punktu) oraz regulacje działalności gospodarczej (wzrost z 4,8 do 6,0 punktu) [Gwartney i in. 2013; Gwartney i in. 2006].

Ranking Doing Business jest opracowywany przez Bank Światowy od 2004 roku. Mierzy zakres i jakość regulacji prawnych odnoszących się do prowadzenia

⁴ Szczegółowa metodologia dostępna na stronie www.freetheworld.com.

działalności gospodarczej na terenie danego kraju lub regionu. Ranking ogólny porządkuje badane kraje według ostatecznej pozycji w zestawieniu, natomiast na ocenę kraju składają się następujące kryteria cząstkowe: rozpoczęcie działalności gospodarczej, uzyskiwanie zezwoleń budowlanych, podłączanie do sieci energetycznej, rejestrowanie własności, warunki uzyskania kredytu, ochrona prawna inwestorów, dogodność płacenia podatków, handel międzynarodowy, skuteczność umów, procesy upadłościowe⁵.

W ostatniej edycji rankingu [Doing Business 2014], który objął badaniem 189 państw (okres od połowy 2012 do połowy 2013 roku), Polaka uplasowała się na 45 miejscu (5 miejsce wśród państw UE-11). Polskę wyprzedziła Litwa (17), Estonia (22), Łotwa (24) i Słowenia (33). W porównaniu z rankingiem z 2008 roku [Doing Business 2008] Polska wyraźnie poprawiła swoją pozycję (zajmowała wtedy 74 miejsce i z krajów UE-11 wyprzedzała jedynie Chorwację). Pozycję Polski oraz pozostałych krajów w tym rankingu pokazuje tab. 7.

Polska największy postęp zrobiła w następujących obszarach: rozpoczęcie działalności gospodarczej, uzyskiwanie zezwoleń budowlanych, rejestrowanie własności (wpisy do księgi wieczystej) oraz warunki uzyskania kredytu. Pozycję Polski obniżają takie wskaźniki cząstkowe, jak: rozpoczęcie działalności gospodarczej (116), podłączanie do sieci energetycznej (137) oraz dogodność płacenia podatków (119).

Polska nie jest więc rajem dla robienia interesów, dla inwestorów zarówno krajowych, jak i zagranicznych. Jak widać, wyraźnie przeszkadza w tym państwo, które utrzymuje wiele uciążliwych dla biznesu regulacji prawnych. Świadczy to również o interwencyjnym charakterze państwa, które znacznie ogranicza wolność gospodarczą. Należy jednak podkreślić postęp, jaki miał miejsce w ostatnich latach. W rankingu z 2014 roku Polska została wyróżniona jako jeden z krajów, które poczyniły największe postępy w reformach od 2005 roku.

Nie są to wszystkie wskaźniki, które można uwzględnić przy ocenie sfery regulacyjnej gospodarki. Jednak ze względu na ograniczoność tekstu inne, jako mniej istotne, zostały pominięte w niniejszym opracowaniu⁶.

4. Zakończenie

Przeprowadzone badania nad gospodarką Polski na tle gospodarek pozostałych krajów członkowskich UE dawnych krajów socjalistycznych (UE-11) pozwalają na wyciągnięcie następujących wniosków:

⁵ Szczegółowa metodologia dostępna na stronie www.doingbusiness.org.

⁶ W tym celu można wykorzystać m.in. wskaźnik regulacji rynku produktów (OECD), indeks percepcji korupcji (*transparency international*) czy wskaźnik postępu reform rynkowych w krajach transformacji (EBRD). Szerzej na ten temat zob. [Swadźba (red.) 2011].

- W ciągu ostatnich 10 lat (okres członkostwa w UE) Polska znacznie poprawiła swoją pozycję gospodarczą wśród krajów UE, a także nowych krajów członkowskich – dawnych krajów socjalistycznych.
- Utrzymując w miarę wysokie tempo wzrostu gospodarczego (nie najwyższe, ale stabilne) stała się krajem bogatszym, w którym poziom PKB *per capita* wynosi już 67% średniej unijnej (w roku akcesji wynosił 51%).
- Znacznie obniżyła się w Polsce stopa bezrobocia. To jedyny plus. Ciągłe pozostaje jednak na wysokim poziomie. Lepiej wypada Polska pod względem stopy inflacji, która obniżyła się i utrzymywana jest na niskim poziomie.
- Ciągłe wysoki (choć zmniejszył się znacznie) jest deficyt budżetowy. Polska nie spełnia kryterium konwergencji z Maastricht. Jeszcze gorzej wypada Polska na tle UE-11, jeżeli chodzi o dług publiczny. Był on i pozostaje na bardzo wysokim poziomie. Z pięciu analizowanych wskaźników makroekonomicznych jest to najgorszy wskaźnik. Paradoksalnie Polska spełnia kryterium konwergencji z Maastricht.
- Zmieniła się również gospodarka Polski w sferze regulacyjnej. Zwiększył się poziom wolności gospodarczej. Poziom interwencjonizmu jest jednak ciągle wysoki (wpływ na to ma przede wszystkim „wielkość” państwa w gospodarce i wydatki rządowe). Polska plasuje się w środku lub na końcu listy krajów UE-11. Nie należy więc do krajów – wbrew powszechnej opinii – bardzo liberalnych. Polskę pod tym względem wyprzedza wiele innych państw.
- Powyższe zmiany wynikały nie tylko z członkostwa Polski w UE. Wpływ na nie miał proces globalizacji i liberalizacji w gospodarce światowej, a także inne czynniki. Jednak rola UE – ze względu na otrzymywane środki unijne i prowadzoną w wielu obszarach wspólną politykę – była dominująca.
- Europejska integracja gospodarcza przyczyniła się ponadto do konwergencji w gospodarkach krajów UE-11, zarówno w sferze realnej, jak i sferze regulacji.

Literatura

- Doing Business 2008. Comparing Regulation in 178 Economies, World Bank, Washington DC, www.doingbusiness.org.
- Doing Business 2014. Understanding Regulations for Small and Medium-Size Enterprises, World Bank, Washington DC, www.doingbusiness.org.
- Gwartney J., Lawson R., Hall J., 2013, *Economic Freedom of the World. 2013 Annual Report*, Fraser Institute, www.freetheworld.com.
- Gwartney J., Lawson R., Easterly W., 2006, *Economic Freedom of the World. 2006 Annual Report*, Fraser Institute, www.freetheworld.com.
- Miller T., Kim A.B., Holmes K.R., 2014, *2014 Index of Economic Freedom. Promoting Economic Opportunity and Prosperity*, The Heritage Foundation, Washington DC, www.heritage.org.
- Miller T., Holmes K.R., O'Grady M.A., 2006, *2006 Index of Economic Freedom*, The Heritage Foundation, Washington DC, www.heritage.org.

- Swadźba S. (red.), 2011, *Systemy gospodarcze. Analiza porównawcza*, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Katowice.
- Swadźba S., Zagóra-Jonszta U., 2012, *Od kryzysu finansowego do kryzysu finansów publicznych*, [w:] S. Partycki (red.), *Kryzys finansowy. Przebieg i skutki społeczno-gospodarcze w Europie Środkowej i Wschodniej*, Tom 1, Wydawnictwo KUL.

10 YEARS IN THE EUROPEAN UNION. POLISH ECONOMY AGAINST THE BACKGROUND OF THE NEW MEMBER STATES

Summary: The purpose of this article is to assess the Polish economy against the background of the 11 new member states of the European Union (EU) – the former socialist countries. The analysis included the last 10 years, the period in which these countries joined the EU. The subject is both the real sphere of the economy (macroeconomic results), as well as the regulatory sphere (a functioning market economic system in these countries). Test results show that the Polish economy looks much better in comparison with 2004.

Keywords: European Union, new member states, real sphere of economy, regulatory sphere of economy.